

Dr. Kiss Ernő.

1868—1931.

Makón iparos szülőktől származott s szerzetesi pályára indult. Vácón és Nagykanizsán tanárkodott, míg 1900-ban a kolozsvári piárista gimnáziumhoz rendelték. A következő évben a szerzetrendből kilépett és unitáriussá lett s ugyanakkor a kolozsvári unitárius főgimnáziumunkhoz választották meg rendes tanárnak. Innen kezdve itt működött 1929 január 1-ig, amikor nyugalomba ment és Magyarországra költözött, ahol ez év november 9-én Alagon hirtelen meghalt.

Dr. Kiss Ernő kiváló szellemi tehetségekkel volt megáldva Istentől. Azok közé a tanárok közé tartozott, akik folyton tanulnak és ismereteiket gyarapítani igyekeznek. Ezért az ismeretek gazdag tárházával rendelkezett s azokat bőven osztogatta a tantermekben és az irodalomban egyaránt. Jó megfigyelő és könnyen felfogó tehetsége bizonyos konzervatív hajlandósággal párosult. Gyorsan dolgozott s ezért nem élhetett mindig a kellő kritikával. Kijegecsedett módszerével sikeresen tudta ismereteit tanítványaival közölni. Irodalomtörténeti és nyelvészeti kérdésekben otthonosan érezte magát. Különösen Vörösmartyt szerette.

Önálló művei jelentek meg Dávid Ferencről, Szemere Bertalanról, Mikszáth Kálmánról. Számos cikket írt egyes lapokba, amelyek közül minket különösen érdekel Bölöni Farkas Sándorról írott értekezése. Olaszból is két értékes tudományos munkát fordított magyarra, u. m. Occoni irodalomtörténetét és Croce esztétikáját. Több tankönyve jelent meg. Az Erdélyi Irodalmi Társaságnak több éven keresztül titkára volt. Sok oldalú működésével feledhetetlen emléket hagyott maga után.

V. A.

Kisfaludy Károly emlékezete.¹⁾

(Halálának századik évfordulója alkalmából.)

1830—1930.

„Hullatja levelét az idők vén fája“, és amint peregnek róla a levelek, amint tova tűnnek az évek, szebbnél-szebb évfordulók váltogatják egymást, amelyek magyar szellemóriások születésére, magyar hősök és apostolok elhunytára emlékeztetik a most élő magyar nemzedéket.

Ahol csak valamelyes otthona van a magyar műveltségnek, mindenütt hálás kegyelettel tartják számon ezeket az évfordulókat. Mi is csak önmagunkat becsüljük meg azaz, ha az ilyen szép alkalmakat nyom nélkül elröppenni nem hagyjuk, hanem egyéb hívságos szórakozások helyett, azoknak szentelünk egy-egy estét, akik száz esztendővel ezelőtt a magyar művelődés és irodalom úttörő hőseiként hunytak el.

Manapság, amikor az új magyar irodalomnak szebbnél-szebb alkotásaiban gyönyörködhetünk, és a tudományok összes ágait magyar nyelvű remekművekből ismerhetjük meg, talán nem is tudjuk eléggé méltányolni az úttörők munkásságát!

Sokan nem is sejtik, hogy százesztendő távlatából szemlélve, milyen megható és fölemelő látványt nyújt az a lelkes és kitartó küzdelem, amellyel az 1800-as évek magyarjai a nemzeti szellem ébresztgetésén, a magyar nyelv és irodalom pallérozásán, s európai színvonalra emelésén fáradoztak!

Mennyi tragikus hőse, hány szent mártírja volt ennek a fenségesen szép küzdelemnek! Ki győzné őket számba-

¹⁾ A székelykereszturi unitárius főgimnázium felső tagozata javára rendezett Kisfaludy-emlékünnepeken elmondott emlékezés.